

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ЈОВАНОВИЋ против СРБИЈЕ

(Представка број 32299/08)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

2. октобар 2012. године

Ова пресуда ће постати правоснажна у околностима предвиђеним чланом 44. став 2. Конвенције. Могуће су редакторске промене.

У предмету Јовановић против Србије,

Европски суд за људска права (Друго одељење), на заседању Већа у саставу:

Françoise Tulkens, *председник,*

Danutė Jočienė,

Dragoljub Popović,

Işıl Karakaş,

Guido Raimondi,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, *судије,*

и Stanley Naismith, *секретар одељења,*

после већања на затвореној седници одржаној 11. септембра 2012. године,

изриче следећу пресуду, која је усвојена на тај дан:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 41703/06) против Србије коју је Суду поднео према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“), држављанин Србије г. Владета Јовановић (у даљем тексту: „Подносилац представке“), 18. јуна 2008. године.

2. Подносиоца представке је заступао г. В. Сојкић, адвокат из Крушевца. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) заступао је њен заступник г. С. Царић.

3. Подносилац представке је посебно тврдио да му је произвољно ускраћен приступ Врховном суду.

4. Представка је 3. новембра 2010. године прослеђена Влади. Такође је одлучено да се допуштеност и основаност представке разматрају истовремено (члан 29. став 1.).

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносилац представке је рођен 1944. године и живи у Крушевцу.

6. Чињенице предмета, како су их странке изнеле, могу се сумирати на следећи начин.

7. Брат подносиоца представке (у даљем тексту: „тужилац“) је 14. јануара 2003. године поднео тужбу против подносиоца представке

Општинском суду у Крушевцу (П. број 63/2003). Ова тужба односила се на важност уговора о доживотном издржавању који је закључен између подносиоца представке и њихове покојне мајке у оној мери у којој се он тиче куће у којој је она живела и стицање власништва куће од стране подносиоца представке после њене смрти. Вредност спора коју је тужилац назначио била је 1.000 динара (РСД/еквивалент од отприлике 15 евра (ЕУР)).

8. Подносилац представке је 19. фебруара 2003. године обавестио суд једном реченицом да оспорава наводе тужиоца и његову тужбу. Он је даље навео да је, с обзиром да је главна расправа заказана за 27. фебруар, намеравао да ускоро достави свеобухватан писани поднесак.

9. Суд је 27. фебруара 2003. године формално донео решење о мировању до 27. јуна 2003. године пошто том рочишту нико није присуствовао.

10. Тужилац је 23. јуна 2003. године затражио наставак поступка.

11. Следећа три рочишта, заказана у периоду од септембра до новембра 2003. године, одложена су због проблема око уредног уручивања позива странкама или њихових захтева за одлагање.

12. Суд је 8. јануара 2004. године одржао једно кратко рочиште. Тужилац је поново потврдио тужбу, наводећи да ће доставити даље доказе пошто подносилац представке поднесе одговор на тужбу. Подносилац представке је од суда тражио да прекине поступак док се чека на исход другог предмета. Суд је подносиоцу представке наложио да достави одговор на тужбу и одложио рочиште на неодређено време.

13. У писаном одговору од 14. јануара 2004. године, подносилац представке је на почетку затражио од суда да одреди реалну вредност спора.

14. Суд је 12. фебруара 2004. године донео решење о прекиду поступка и затражио од тужиоца да плати судску таксу обрачунату на основу вредности спора коју је тужилац првобитно навео.

15. На почетку првог рочишта одржаног у наставку поступка, 4. јула 2006. године, Општински суд је формално утврдио да је стварна вредност спора РСД 600.000 (еквивалент од приближно ЕУР 6.700). Он је даље наложио тужиоцу да плати додатну судску таксу, која одговара разлици између првобитно наведене вредности спора и вредности коју је суд утврдио.

16. Општински суд је 5. децембра 2006. године пресудио у корист тужиоца, прогласивши спорни уговор делимично ништавим. Поступивши на тај начин је он поново потврдио да је вредност спора РСД 600.000.

17. Окружни суд у Крушевцу је 27. марта 2007. године потврдио ову пресуду по жалби, приметивши да је вредност спора РСД 600.000.

18. Подносилац представке је 22. маја 2007. године изјавио ревизију.

19. Врховни суд је 5. септембра 2007. године одбацио ову ревизију. Он је утврдио да подносилац представке нема право да изјави ревизију с обзиром да је вредност предметног спора наведена у тужби од 14. јануара 2003. године РСД 1.000 и да је, као таква доста испод важећег законског прага од РСД 300.000. Врховни суд је такође приметио, без икаквог даљег објашњења, да је утврђивање вредности спора од стране Општинског суда 4. јула 2006. године извршено повредом члана 40. Закона о парничном поступку.

20. Подносиоцу представке је решење Врховног суда уручено 27. децембра г 2007. године.

21. У међувремену, 23. новембра 2007. године, Општински суд је подносиоцу представке наложио да плати судске трошкове обрачунате на основу вредности спора која је утврђена на РСД 600.000.

22. Подносилац представке још није платио овај износ.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО И ПРАКСА

А. Закон о парничном поступку из 1977. године (објављен у „Службеном листу Социјалистичке Федеративне Републике Југославије“ – „Сл. лист СФРЈ“ - бр. 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 72/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91 и „Службеном листу Савезне Републике Југославије“ – „Сл. лист СРЈ“ - бр. 27/92, 31/93, 24/94 и 12/98)

23. Чланови 35-40. прописују општа правила у вези са начинима утврђивања вредности предмета спора у парници. Члан 40. став 2. прописује да је, у случајевима који се не односе на потраживања у новцу, релевантна вредност спора она коју тужилац назначи у свом захтеву. Међутим, члан 40. став 3. прописује да када је вредност спора коју је тужилац навео „очигледно превисока или прениска“, због чега може да утиче, између осталог, на доступност ревизије, првостепени суд ће сам проценити тачност наведене вредности. То се мора урадити брзо и на погодан начин, најкасније на припремном рочишту, или, ако се оно не одржи, на главној расправи пре разматрања основаности.

24. Чланови 227-320 прописују правила за припрему и одржавање главне расправе. Посебно, члан 284. став 2. прописује да се припремно рочиште не заказује када парнични поступак у првој инстанци треба да води судија појединац. Члан 297. став 5. прописује, између осталог, да када странка стави одређени приговор или предлог или предузме другу парничну радњу у поступку, пре него што се тужени не упусти у расправљање у главној ствари, тужени као странка може то учинити до завршетка свог одговора на тужбу.

25. Члан 382. став 3. прописује да ревизија „није допуштена“ у предметима који се не односе на новчана потраживања где вредност спора, коју је тужилац назначио у тужби, „не прелази 15.000 динара”.

26. У складу са члановима 383 и 394-397., између осталог, Врховни суд ће, ако усвоји ревизију коју уложи једна од заинтересованих страна, имати овлашћење да преиначи спорну пресуду или је укине и наложи поновно суђење пред нижим судовима. Најзад, члан 392. прописује, између осталог, да ће Врховни суд одбацити сваку ревизију коју сматра недопуштеном.

Б. Измене горе наведеног закона из 2002. године (објављене у „Службеном листу СРЈ“, број 3/02)

27. Члан 16. став 3., повећава, између осталог, минимални захтев за ревизију са 15.000 нових динара на 300.000 нових динара.

В. Закон о парничном поступку из 2004. године (објављен у „Службеном листу Републике Србије“, број 125/04)

28. Закон о парничном поступку из 2004. године ступио је на снагу 23. фебруара 2005. године, чиме је Закон о парничном поступку из 1977. године стављен ван снаге. Члан 491. став 4. овог првог закона, међутим, прописује да ће се у свим предметима који су покренути пре тог датума применити, у вези са ревизијама, закон на снази пре 23. фебруара 2005. године.

29. Члан 422. став 10. даље прописује да се поступак може поновити ако Европски суд за људска права у међувремену донесе пресуду у односу на Србију у вези са истим или сличним правним питањем.

Г. Закључци усвојени на Саветовању грађанских и грађанско-трговинских одељења Савезног суда, Врховних судова и Врховних војних судова одржаних 10. и 11. јуна 1981. године у вези са применом Закона о парничном поступку из 1977. године

30. Ако тужба не садржи захтев у новцу (члан 40. став 2.), вредност предмета спора у вези са оспореним делом одлуке по жалби битна за процену права на ревизију ће бити она коју тужилац назначи у парничној тужби, или она коју суд утврди, брзо и на погодан начин, најкасније на припремном рочишту, или ако оно није одржано, током главне усмене расправе пре разматрања основаности (члан 40. став 3.), наиме, пре него што се тужилац упустио у расправљање (члан 297. став 1.).

31. У том погледу, ако је суд пропустио да утврди вредност предмета спора, и ако тужени није ставио примедбу на исту на припремном рочишту, или ако оно није одржано, на првом рочишту за главну усмену расправу до завршетка његовог одговора на тужбу (члан 297. став 5.), и судови и странке су после тога преклудирани да расправљају о вредности предмета спора.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. КОНВЕНЦИЈЕ У ВЕЗИ СА ПРИСТУПОМ ПОДНОСИОЦА ПРЕДСТАВКЕ ВРХОВНОМ СУДУ

32. Подносилац представке ослонио се на чланове 1., 6. став 1., 13 и 17. Конвенције, као и на члан 1. Протокола број 1. Он се у суштини жалио што је Врховни суд произвољно одбио да разматра његову жалбу када је он имао право да употреби ово правно средство.

33. Као онај који правно квалификује чињенице сваког предмета пред њим, Суд сматра да би горе наведену притужбу требало разматрати само према члану 6. став 1. Конвенције (видети *Akdeniz против Турске*, број 25165/94, став 88., 31. мај 2005. године, и *Добрић против Србије*, бр. 2611/07 и 15276/07, став 25., 21. јун 2011. године). Ова одредба у релевантном делу гласи како следи:

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ... има право на ... расправу ... пред ... судом, образованим на основу закона.“

A. Допуштеност

1. Компатибилност *ratione temporis*

34. Према мишљењу Суда, иако Влада није истакла примедбу у погледу надлежности Суда *ratione temporis*, ово питање ипак захтева да се размотри (видети, *mutatis mutandis*, *Блечић против Хрватске* [BB], број 59532/00, став 67., ЕЦХР 2006-III).

35. Суд примећује да, у складу са опште прихваћеним начелима међународног права, Високу страну уговорницу везују према Конвенцији само догађаји који су се десили после њеног ступања на снагу. Он даље примећује да је Србија ратификовала Конвенцију 3. марта 2004. године и да су се неки догађаји на које се позива представка у предметном случају заиста десили пре тог датума. Суд према томе има надлежност *ratione temporis* да разматра притужбу подносиоца представке у оној мери у којој се она односи на догађаје од 3. марта 2004. године. Он ће упркос томе, из разлога контекста и разматрајући притужбу подносиоца представке у целини, такође узети

у обзир све релевантне догађаје пре тог датума (видети, *mutatis mutandis*, *Салонтаји – Дробњак против Србије*, број 36500/05, став 110., 13. октобар 2009. године).

2. Рок од шест месеци

36. Влада је тврдила да је одлука Окружног суда од 27. марта 2007. године правоснажна одлука у смислу члана 35. став 1. Конвенције. У сваком случају, представка се морала сматрати поднетом ван рока било да је Суд узео одлуку од 27. марта 2007. године или ону од 5. септембра 2007. године за коначну: датум подношења не би требало да буде датум на представци (16. јун 2008. године) или датум који Суд сматра релевантним (18. јун 2008. године), већ пре датум када је Суд примио представку (14. јул 2008. године).

37. Подносилац представке је оспорио аргумент Владе, доставивши поштанску потврду од 18. јуна 2008. године.

38. Суд примећује да се наводна повреда у овом предмету односи прецизно на начин на који је Врховни суд одлучио о дозвољености ревизије. Правоснажна одлука у сврхе члана 35. став 1. је према томе донета 5. септембра 2007. године, а подносиоцу представке је уручена 27. децембра 2007. године.

39. У складу са установљеном праксом органа Конвенције, Суд нормално сматра да је датум подношења представке датум прве комуникације која указује на намеру да се представка поднесе и која указује на природу представке. Та прва комуникација ће прекинути рок од шест месеци. У недостатку објашњења интервала, од најмање неколико дана, између датума када је написан први поднесак и датума његовог слања, овај каснији датум се мора сматрати датумом подношења представке (видети *Arslan против Турске* (одлука), број 36747/02, одлука од 21. новембра 2002. године, ЕЦХР 2002-Х (изводи) и *Růžicková против Чешке Републике* (одлука), број 15630/05, 16. септембар 2008. године), а не датум печата који указује на то када је Суд представку примио (*Kipritçi против Турске*, број 14294/04, став 18., 3. јун 2008. године).

40. Суд примећује да је датум ове представке 16. јун 2007. године и да је послата 18. јуна 2007. године, као што потврђује оверени датум слања на коверту. У недостатку објашњења интервала више од једног дана између датума када је образац представке састављен и датума када је послата, овај други датум се мора сматрати датумом подношења представке.

41. Сходно томе, с обзиром да је временски рок од шест месеци почео да тече 28. децембра 2007. године, а то је дан после датума када је подносилац представке примио одлуку Врховног суда (видети став 20. у горњем тексту; видети такође *Worm против Аустрије*, број 22714/93, 29. август 1997. године, став 33., *Извештаји* 1997-V), а

пошто је представку поднео 18. јуна 2007. године, примедба Владе мора се одбити.

3. Закључак

42. Суд констатује да ова притужба није очигледно неоснована у оквиру значења члана 35. став 3 (а) Конвенције. Он даље примећује да није недопуштена ни по једном другом основу. Због тога се мора прогласити допуштеном.

Б. Основаност

1. Наводи странака

43. Влада је подржала одлуку Врховног суда. Она је тврдила да је подносилац представке пропустио да благовремено оспори вредност спора: он је то учинио у поднеску од 14. фебруара 2004. године, дакле, после припремног рочишта од 8. јануара 2004. године. Чак ни одређивање вредности спора од стране нижег суда није било у складу са Законом о парничном поступку, зато што је то суд урадио прекасно. У вези са налогом за плаћање судских трошкова обрачунатих на основу те вредности, подносилац представке је могао тражити накнаду разлике између судских трошкова за које је добио налог за плаћање и трошкова који одговарају вредности спора признатој од стране Врховног суда. Према томе, Држава се не може сматрати одговорном за пропуст адвоката подносиоца представке да оспори вредност спора на време или да тражи повраћај плаћених судских трошкова (видети *Сариано против Италије*, 25. јун 1987. године, став 28., серија А број 119, и *Cardarelli против Италије*, 27. фебруар 1992. године, став 17., серија А број 229-Г).

44. Подносилац представке је поново потврдио његову притужбу.

2. Оцена Суда

45. Од почетка се уочава да се тужба подносиоца представке тичала његовог наводног права својине на непокретност и да његова притужба, према томе, јасно спада у оквир члана 6. (видети, *mutatis mutandis*, *Zander против Шведске*, 25. новембар 1993. године, став 27., серија А број 279-В).

46. Суд подсећа да иако члан 6. Конвенције не приморава државе уговорнице да успостављају жалбене или касационе судове (видети, међу многим другим ауторитетима, *Delcourt против Белгије*, 17. јануар 1970. године, ст. 25-26, серија А број 11), где такви судови постоје морају се поштовати гаранције садржане у члану 6., између осталог, обезбеђењем делотворног приступа судовима. И поред тога, „право на суд“, од кога је право на приступ суду један аспект, није апсолутно;

оно подлеже ограничењима дозвољеним самим по себи, посебно када су у питању услови допуштености жалбе пошто сама његова природа захтева да га регулише Држава, која ужива одређен простор за процену с тим у вези (видети, на пример, *García Manibardo против Шпаније*, број 38695/97, став 36., ЕЦХР 2000-II, и *Mortier против Француске*, број 42195/98, ст. 33, 31. јул 2001. године). Ова ограничења међутим не смеју ограничити или смањити приступ лица на такав начин или у оној мери да је угрожена сама суштина права; посебно, та ограничења ће бити сагласна са чланом 6. став 1. само ако теже легитимном циљу и ако постоји сразмерност између употребљених средстава и циља коме се тежи (видети *Guérin против Француске*, 29. јул 1998. године, став 37, *Извештају* 1998-V). Повреда члана 6. став 1. не постоји када је подносиоцу представке одбијен приступ касационом суду због његове сопствене процедуралне грешке (видети *Brualla Gómez de la Torre против Шпаније*, 19. децембар 1997. године, став 31., *Извештају* 1997-VIII, и *Edificaciones March Gallego S.A. против Шпаније*, 19. фебруар 1998. године, став 33., *Извештају* 1998-I; и, супротно, *Dimova против Бугарске*, број 31806/96, ст. 53 и 58, Извештај Комисије од 21. октобра 1998. године).

47. У конкретном случају, Врховни суд је забранио приступ подносиоцу представке поступку ревизије, налазећи, без даљег објашњења, да је процена вредности спора (РСД 600.000) од стране Општинског суда 4. јула 2006. године извршена кршењем члана 40 Закона о парничном поступку из 1977. године, док је вредност коју је тужилац навео у првобитној тужби (РСД 1.000) била испод важећег законског прага (РСД 300.000). Ово јасно представља мешање у право подносиоца представке на приступ суду.

48. У вези са легитимним циљом истих, законски праг за жалбе Врховном суду је легитиман и оправдан процесни захтев с обзиром на саму суштину улоге Врховног суда да се бави питањима од неопходне важности (видети *Dobrić*, цитиран у горњем тексту, став 54.). Према томе, остаје да се утврди да ли мешање у приступ Врховном суду подносиоца представке било несразмерно или не (видети, на пример, *Garzičić против Црне Горе*, број 17931/07, ст. 33, 21. септембар 2010. године).

49. С тим у вези, Суд примећује да припремно рочиште изгледа није одржано (видети став 12.; видети такође став 24. горе, члан 284. став 2.). У вези са наводним процедуралним грешкама подносиоца представке, тужилац је био тај, а не подносилац представке који је утврдио нереалну вредност спора, што је подносилац представке јасно оспорио пре него што је завршио властити одговор на тужбу (видети ст. 12, 13, 24 (члан 297. став 5.) и 31. у горњем тексту; такође, упоредити насупрот предмету *Dobrić*, цитиран у горњем тексту, ст. 19 и 54.). Даље проистиче да је Општински суд, доказиво пре него што је

истински отворио расправу о предметном питању на главној расправи овог поступка, поштовао обавезу да утврди праву вредност спора (приближно 6.700 евра) уместо јасно неодговарајућег износа који је тужилац навео (приближно 15 евра). Општински суд је стога донео решење о новопроцењеној вредности спора (упоредити насупрот предмету *Dobrić*, цитиран у горњем тексту, став 54.) и, штавише, наложио тужиоцу да плати додатну судску таксу с тим у вези (упоредити насупрот предмету *Garzičić*, цитиран у горњем тексту, исто). Вредност спора, која је била изнад прага потребног за улагање ревизије, јасно је и више пута наведена у пресудама нижестепених судова. Подносилац представке је према томе имао право да верује да ће му ревизија бити доступна у одговарајућем тренутку ако буде била потребна.

50. Наравно, првенствено је на домаћим органима, посебно судовима, да решавају проблеме тумачења домаћег законодавства. Улога Суда није, осим у случају очигледне произвољности, да то доведе у питање (видети, међу многим ауторитетима, *Nejdet Şahin u Perihan Şahin protiv Турске* [BB], број 13279/05, ст. 49-50, 20. октобар 2011. године; видети такође став 26. у горњем тексту), већ да провери да ли су ефекти тог тумачења у складу са Конвенцијом (видети *Kuchoglu против Бугарске*, број 48191/99, став 50., 10. мај 2007. године). Власти би требало да поштују и примењују домаће законе на предвидљив и доследан начин, а прописани елементи би требало да буду довољно разрађени и транспарентни у пракси да би се обезбедила правна и процедурална сигурност (видети, *mutatis mutandis*, *Nejdet Şahin u Perihan Şahin*, цитиран у горњем тексту, ст. 56-57). Суд сматра да ови захтеви примењени у конкретном случају, посебно с обзиром на правну сложеност предметног питања, траже већу транспарентност од простог одбацивања ревизије подносиоца представке од стране Врховног суда без икаквог даљег објашњења зашто је нашао да је поступање Општинског суда незаконито (упоредити насупрот предмету *Dobrić*, цитиран у горњем тексту, ст. 12 и 54., где је Врховни суд донео довољно образложену одлуку). Према томе, чак и под претпоставком да је одбијање подносиоца представке у погледу приступа Врховном суду било у складу са релевантним домаћим правом и ако се прихвати његов легитиман циљ, Суд сматра да је губитак могућности за подносиоца представке, на непредвидив и нетранспарентан начин, да употреби правни лек за који је разумно веровао да му је доступан, представљало несразмерно ометање с обзиром да подносилац представке није допринео овој ситуацији ни у ком смислу.

51. Следствено томе, дошло је до повреде члана 6. став 1. Конвенције, при чему се подразумева да задатак Суда није да утврђује какав би био стварни исход ревизије подносиоца представке да је

Врховни суд прихватио да разматра њену основаност (видети, *mutatis mutandis*, *Vasilescu protiv Румуније*, 22. мај 1998. године, став 39., *Извештају* 1998-III).

II. ОСТАЛЕ НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ

52. Подносилац представке је поново истакао горе наведену притужбу према члану 13. Конвенције. Он се даље жалио на правичност и исход парничног спора, ослањајући се на чланове 1 и 6. став 1- Конвенције, као и на члан 1. Протокола број 1.

53. С обзиром на његов горе наведени став (видети став 50. У горњем тексту) и с обзиром да члан 6. став 1. треба сматрати *lex specialis* у односу на члан 13. (видети, на пример, *Sukhorubchenko protiv Русије*, број 69315/01, став 60., 10. фебруар 2005. године, и *Jalloh protiv Немачке* (одлука), број 54810/00, 26. октобар 2004. године), Суд сматра да није неопходно да се посебно разматра допуштеност или основаност идентичне притужбе подносиоца представке према члану 13. Конвенције (видети, *mutatis mutandis*, *Милановић против Србије*, број 44614/07, став 103., 14. децембар 2010. године).

54. У вези са притужбом према члану 6. став 1., Суд подсећа да његова функција није да се бави чињеничним или правним пропустима које су наводно направили домаћи судови (видети *García Ruiz против Шпаније* [ВВ], број 30544/96, став 28., ЕЦХР 1999-I; и *Cornelis против Холандије* (одлука), број 994/03, ЕЦХР 2004-V (изводи)), пошто он није жалбени суд – или, како се некад каже, суд „четврте инстанце“ (видети, међу многим другим ауторитетима, *Melnychuk против Украјине* (одлука), број 28743/03, ЕЦХР 2005-IX). Даље, у спису предмета не постоји доказ који би сугерисао да је подносилац представке претрпео повреду неког другог процесног права зајемченог чланом 6. Према томе, ова притужба мора се прогласити недопуштеном као очигледно неоснована у складу са чланом 35. ст. 3 и 4. Конвенције.

55. Суд најзад примећује да се члан 1. Протокола број 1 не односи на регулисање грађанских права између странака према приватном праву. У конкретном случају, према томе, одлуке судова не могу се сматрати неоправданим мешањем државе у имовинска права странке која губи. Заправо, управо је функција судова да расправља такве спорове, а њихово регулисање је у оквиру домаћег права и ван домашаја Конвенције (видети, *mutatis mutandis*, *Kuchar и Stis против Чешке Републике* (одлука), број 37527/97, 21. октобар 1998. године; видети такође *Garzićić*, цитиран у горњем тексту, став 37.). Према томе, ова притужба је неспојива *ratione materiae* са одредбама

Конвенције у смислу члана 35. став 3. и мора се одбацити у складу са чланом 35. став 4. исте.

III. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

56. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.”

A. Штета

57. Подносилац представке је тражио 21.689,5 евра (ЕУР) на име материјалне штете, што одговара половини вредности спорног стана. Он је даље изнео да је претрпео душевну патњу, али није изнео конкретан захтев за накнаду с тим у вези.

58. Влада је оспорила захтев подносиоца представке као превисок и непоткрепљен доказима.

59. Задатак Суда није да спекулише о стварном исходу ревизије подносиоца представке или материјалној штети коју је можда претрпео с тим у вези. Суд подсећа да би најприкладнији облик накнаде за повреду члана 6. став 1. био да се подносилац представке, што је више могуће, стави у положај у коме би био да ова одредба није занемарена. Сходно томе, он сматра да би најприкладнији облик накнаде био да се поново размотри ревизија подносиоца представке у складу са захтевима из члана 6. став 1. Конвенције, ако то подносилац представке затражи (видети, став 29. у горњем тексту, и, *mutatis mutandis*, *Gençel против Турске*, број 53431/99, став 27., 23. октобар 2003. године).

60. Пошто подносилац представке није поднео захтев за накнаду нематеријалне штете, Суд сматра да нема разлога да му се на име тога додели било какав износ.

B. Трошкови

61. Подносилац представке је такође тражио 1.647 евра на име судске таксе и судских трошкова насталих пред првостепеним и другостепеним домаћим судовима. Он је такође тражио 1.050 евра за трошкове поступка настале пред Судом.

62. Влада је оспорила ове захтеве као превисоке.

63. С обзиром на горе наведено (видети став 59. у горњем тексту), Суд одбацује захтев за трошкове у домаћем поступку. У вези са другим захтевом, према пракси Суда, подносилац представке има право на накнаду трошкова само у оној мери у којој је показано да су

они стварно и неопходно настали и да су оправдани у погледу износа (видети, на пример, *Iatridis против Грчке* (правично задовољење) [ВВ], број 31107/96, став 54, ЕЦХР 2000-ХИ). У предметном случају, на основу докумената које поседује и горе наведених критеријума, Суд сматра да је оправдано да подносиоцу представке досуди 850 евра.

В. Законска камата

64. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД ЈЕДНОГЛАСНО

1. *Проглашава* притужбу у вези са правом на приступ суду према члану 6. Конвенције допуштеном, а остале притужбе према члану 6. Конвенције и члану 1. Протокола број 1 недопуштеним;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. Конвенције;
3. *Утврђује* да није неопходно да се притужба према члану 13. Конвенције разматра посебно;
4. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке у року од три месеца од датума када ова пресуда постане правоснажна, у складу са чланом 44. став 2. Конвенције, 850 евра (осам стотина и педесет евра), плус порез који подносилац представке може платити, на име трошкова, који ће се претворити у валуту Тужене државе по стопи важећој на дан исплате;
 - (б) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на износе наведене под (а) по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке у законском периоду уз додатак од три процентна поена;
5. *Одбија* преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 2. октобра 2012. године, у складу са правилом 77 ст. 2 и 3 Пословника Суда.

Stanley Naismith
Секретар

Françoise Tulkens
Председник